
Wstęp

Ekonomiczne Problemy Usług nr 47, 9-11

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WSTĘP

Dynamika współczesnych procesów ekonomiczno-społecznych bazuje w coraz większym zakresie na innowacyjnych zdolnościach przekształcania wiedzy w nowe produkty, technologie i usługi. Powodzenie ekonomiczne jest związane z nowym modelem motywacji do tworzenia i wykorzystania wiedzy oraz innowacyjną przedsiębiorczością. Wiedza jako zasób gospodarczy zyskała na znaczeniu pod koniec XX wieku. Obserwowane wyczerpywanie się potencjału rozwoju przemysłu (koniec ery industrialnej) zapoczątkowało poszukiwanie nowych sił motorycznych rozwoju gospodarczego. Szczególne nadzieje są pokładane w rozwój nauki, a przede wszystkim umiejętności przekształcania wiedzy w nowe produkty i usługi. Znaczenie zyskują procesy innowacyjne i „schumpeterowska twórcza destrukcja” uznawane za siłę sprawczą przewag konkurencyjnych firm, regionów i państw w „gospodarce opartej na wiedzy”.

W dyskusjach ekonomicznych i politycznych coraz częściej pojawiają się pojęcia: wiedza, kreatywność, innowacje, przedsiębiorczość, transfer technologii, a rok 2009 został uznany przez Komisję Europejską **Rokiem Kreatywności i Innowacji**. Podkreśla się potrzebę pogłębienia integracji tzw. trójkąta wiedzy: nauki, edukacji i innowacyjności, a sektor nauki i badań uznajemy za koło zamachowe gospodarki wiedzy. Kreatywność jest początkowym warunkiem innowacyjności osób, zespołów, firm i całych gospodarek, prowadzącej do powstania przewag konkurencyjnych w globalizującej się gospodarce. Przyjmuje się, że innowacja jest zastosowaniem twórczego pomysłu, a kreatywność procesem myślowym, który, umożliwiając powstawanie nowatorskich rozwiązań, warunkuje aktywację procesu innowacyjnego. Kreatywność jest niezbędnym warunkiem uruchomienia działalności innowacyjnej, silnie determinuje sprawność przebiegu wszystkich faz procesu innowacyjnego. Jednocześnie nowoczesna gospodarka potrzebuje strumienia pomysłów, które w procesie innowacyjnym są przekształcane w innowacje.

Procesy innowacyjne przebiegają w specyficznym układzie powiązań obejmującym sieci przedsiębiorstw, instytucje naukowo-badawcze i pozarządowe oraz rząd, administrację publiczną i inicjatywy obywatelskie. Jednocześnie coraz większą rolę odgrywają współzależności zachodzące między dynamiką tworzenia i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw, instytucjami naukowo-badawczymi, a organizacją regionów i dostępnością wyspecjalizowanych instrumentów finansowych. W postrzeganiu innowacji i procesu innowacyjnego odchodzimy od pojedynczego zdarzenia na rzecz kompleksu zjawisk i zdarzeń tworzących nowe produkty, wzorce, technologie i usługi.

Podjęta problematyka ma szczególne znaczenie strategiczne dla gospodarki polskiej i europejskiej. Mówimy o „europejskim paradoksie”, czyli sytuacji, kiedy wyniki badań, publikacje i patenty europejskich naukowców w małym zakresie przekładają się na rynkowe zastosowania w nowych produktach, technologiach i usługach.

W konsekwencji państwa europejskie stoją przed koniecznością rewizji i restrukturyzacji modelu społeczno-ekonomicznego, w tym redefinicji roli uniwersytetu. Europejska gospodarka bazuje na starych paradygmatach, w których brakuje rynkowej orientacji działalności naukowo-badawczej. Budowa nowoczesnej gospodarki wiedzy wymaga dłu-

gookresowych inwestycji w kluczowe technologie w połączeniu z proaktywnym, inteligentnym podejściem do zakładanych celów¹. Po 20 latach transformacji polska gospodarka ciągle charakteryzuje się najniższymi wskaźnikami innowacyjności w Europie, co należy uznać za podstawowe zagrożenie dla jej międzynarodowej konkurencyjności. Aktywizację współpracy świata nauki i gospodarki należy uznać za priorytet w ramach polityki gospodarczej. Widoczna jest potrzeba kompleksowych działań i programów wypracowanych w kraju, odpowiadających naszej mentalności i specyfice instytucjonalnej.

Z inicjatywy Katedry Efektywności Innowacji Uniwersytetu Szczecińskiego i Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce podczas seminarium zorganizowanego w dniach 1-5 września 2006 r. w Pobierowie „Innowacje, Przedsiębiorczość i Gospodarka Oparta na Wiedzy” podjęto próbę budowy platformy dyskusji i współpracy środowisk naukowych i praktyki gospodarczej zajmującej się szeroko rozumianą problematyką innowacji w procesach gospodarowania. Prezentowany kolejny Zeszyt Naukowy z serii „Ekonomiczne problemy usług” jest efektem tej współpracy w 2009 r. W publikacji zawarto referaty zaprezentowane podczas:

1. **IV Szkoły Letniej Innowacji** – Sieć partnerstwa na rzecz wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki, która w tym roku odbyła się w dniach 4-8 września w Ciężeniu k. Słupcy, a wiodącym partnerem był Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz Poznański Park Naukowo-Technologiczny.
2. **XX Dorocznej Konferencji Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości** w Polsce, której uczestnicy w tym roku w dniach 14-17 maja gościli w Gdyni. Partnerami przedsięwzięcia byli: (1) Centrum Innowacji i Pomorski Park Naukowo-Technologiczny w Gdyni, (2) Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE, (3) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

W obydwu przedsięwzięciach wzięło łącznie udział około 300 osób z różnych środowisk: nauka (m.in. Katedry Innowacji oraz Przedsiębiorczości), ośrodki innowacji (parki i inkubatory technologiczne, centra transferu technologii) i administracja publiczna (Ministerstwo Gospodarki i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Urzędy Marszałkowskie). Omawiane imprezy są jedyną w Polsce tego typu formą integracji środowisk: naukowego, gospodarczego i administracji. Dyskusja i wymiana doświadczeń wnosi istotny wkład w ciągle niedoskonały system innowacji w Polsce. Uczestnicy podkreślają efektywność przyjętej formuły organizacyjnej. Spotkania i dyskusja organizowane przez SOOIPP umożliwiają przede wszystkim:

- wymianę doświadczeń, poglądów, wyników badań i rezultatów prac aplikacyjnych;
- integrację środowiska i pogłębienie kontaktów krajowych i międzynarodowych osób i instytucji;
- rozwój wiedzy o najnowszych mechanizmach transferu i komercjalizacji osiągnięć naukowych;
- promocję dobrych praktyk w zakresie pobudzania innowacyjności, głównie w wymiarze regionalnym;
- koordynację prac badawczych i projektów realizowanych w różnych ośrodkach akademickich i instytucjach wsparcia;

---

¹ Creative system disruption: towards a research strategy beyond Lisbon. Key Technologies expert group, Synthesis Report, September 2005, European Communities, Brussels, s. 57-61.

- doskonalenie kadr i kompetencji zespołów.

O sukcesie pomysłu zadecydowało zaangażowanie parterów niniejszej inicjatywy, tj.: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Katedry Przedsiębiorczości i Polityki Przemysłowej Uniwersytetu Łódzkiego, Katedry Efektywności Innowacji Uniwersytetu Szczecińskiego, Katedry Zarządzania Innowacjami Szkoły Głównej Handlowej, Zakładu Innowacji i Logistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Katedry Gospodarki Regionalnej i Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, Wydziału Zarządzania i Modelowania Komputerowego Politechniki Świętokrzyskiej, Departamentu Wdrożeń Innowacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Departamentu Rozwoju Gospodarki Ministerstwa Gospodarki, Zespołu Innowacji i Technologii Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Wydziału Innowacyjności Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Unii Europejskiej, Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza – Poznański Park Naukowo-Technologiczny, Uniwersyteckiego Ośrodka Transferu Technologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Transferu Technologii Politechniki Wrocławskiej.

Podjęmowane w trakcie spotkań dyskusje mają szczególne znaczenie w kontekście budowy nowoczesnej gospodarki bazującej na zdolnościach innowacyjnych. Szkoła Letnia Innowacji jest często pierwszym miejscem prezentacji wyników prac młodych pracowników nauki, oceną projektów badawczych i przygotowaniem ich do obrony. Jednocześnie wszystkie referaty są poddane selektywnej ocenie. Zebrane w bieżącym roku wyniki pracy zostały uporządkowane w pięć grup problemowych:

1. Kreatywność, przedsiębiorczość i kapitał ludzki.
2. Stymulowanie działalności badawczej i innowacyjności gospodarki.
3. Współpraca przedsiębiorstw.
4. Usługi i sieci innowacyjne.
5. Finansowanie działalności innowacyjnej.
6. Infrastruktura przedsiębiorczości i transferu technologii.

Zaprezentowane w publikacji artykuły podejmują szereg ciekawych problemów związanych z kreatywnością, innowacyjnością, kapitałem ludzkim i interesariuszami procesów innowacyjnych.

Zapraszając do lektury, pragniemy podziękować wszystkim Autorom za udział w dyskusji i przygotowanie przedstawionych tekstów oraz Zarządowi SOOIPP za stworzenie bardzo efektywnej platformy kontaktów i współpracy różnych środowisk, kluczowych dla nowoczesnego myślenia o procesach innowacyjnych. Pragniemy również podziękować Elwirze Koprowskiej-Skalskiej, Małgorzacie Skweres-Kuchta i Kindze Madej, które wzięły na siebie ciężar przygotowania prezentowanej publikacji od strony technicznej.

Jesteśmy przekonani, że współpraca, dyskusja, wymiana wiedzy będą nadal realizowane, a ich owocem będą kolejne zeszyty naukowe z udziałem szerokiej palety interesariuszy procesów innowacyjnych zarówno z kraju, jak i zagranicy. Jednocześnie, pragniemy zaszykalizować, że są już przygotowywane kolejne inicjatywy (XXI Doroczna Konferencja SOOIPP pt. „Przedsiębiorczość oparta na wiedzy” we Wrocławiu i Wałbrzychu oraz V Szkoła Letnia Innowacji w Szczecinie), do udziału w których serdecznie zapraszamy.

Łódź, Poznań, Szczecin, Warszawa – grudzień 2009 r.